Ilmiy tadqiqotlar va ularning yechimlari jurnali
Aoka guvohnoma № 323759 ISSN: 3060-4818

RAQAMLI TA'LIM MUHITIDA BOSHLANG'ICH TA'LIMGA INNOVATSION YONDASHUV MASALALARI

Rayimova Robiya O'ral qizi
Toshkent ijtimoiy innovatsiya universiteti
Boshlang'ich ta'lim yo'nalishi 3-kurs talabasi
Doi: https://doi.org/10.5281/zenodo.20182277

Annotatsiya

Ushbu maqolada raqamli ta'lim muhitida bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchilarining mantiqiy kompetentsiyalarini rivojlantirish metodikasi yoritilib bugungi kunda ta'limning zamonaviy tendentsiyalar jarayonida bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchilarning raqamli kompetentsiyasi mazmuni bayon etlgan hamda tajriba sinov asosida olingan natijalarning samaradorlik darajasi anqlangan.

Kalit so'zi: Kompetentsiya, raqamli, tendentsiya, mantiqiy, metodika, metodologiya, Differensiya, interaktiv, gamifikatsiya, texnologiya, AKM va innovatsiyalar.

Annotation

This article highlights the methodology for developing the logical competence of future primary school teachers in a digital educational environment, describes the content of the digital competence of future primary school teachers in the context of modern trends in education, and also determines the level of effectiveness of the results obtained on the basis of experimental testing.

Keywords: Competence, digital, trend, logic, methodology, methodology, Differentiation, interactive, gamification, technology, CME and innovation.

Аннотация

В данной статье освещена методика развития логической компетентности будущих учителей начальной школы в цифровой образовательной среде, описано содержание цифровой компетентности будущих учителей начальной школы в условиях современных тенденций в образовании, а также уровень определяется эффективность результатов, полученных на основе экспериментальной проверки.

Ключевые слова: Компетентность, цифровые технологии, тренд, логика, методология, дифференциация, интерактивность, геймификация, технологии, CME и инновации.

Maktabgacha va boshlang'ich ta'lim integratsiyasida raqamli texnologiyalarning o'rni, bo'lajak kadrlarni tayyorlashda raqamli texnologiyalarning o'rni, zamonaviy ta'limning muammolari ko'rilgan. Maktabgacha ta'lim va boshlang'ich ta'lim integratsiyasida raqamli texnologiyalarni joriy etishning ijobiy va salbiy tomonlari, maktabgacha ta'limning xususiyatlari va imkoniyati, maktabgacha ta'limda vaboshlang'ich ta'limda raqamli texnologiyalar ahamiyati, ulardan oqilona va samarali foydalanish talablarikeltirilgan Maqolada hozirgi globallashuv davrining muhim ehtiyoji hisoblanmish maktabgacha va boshlang'ich ta'lim yoshidagi bolalarning bilim faolligini, dunyoqarashini va motivatsiyasini oshiruvchi zamonaviy o'quv jarayoni vositasi sifatida axborot-kommunikatsiya texnologiyalari va raqamli texnologiyalarni qo'llash nazariyasi va metodologiyasining dolzarb muammolari muhokama qilinadi. Hozirgi sharoitda zamonaviy maktab o'z kasbiy faoliyatida axborot-kommunikatsiya texnologiyalaridan foydalanish bo'yicha bilim va ko'nikmalarga ega bo'lgan, yaxshi shakllangan axborot-kommunikatsiya kompetentsiyasiga (AKM) ega bo'lgan o'qituvchilarga muhtoj. Ta'lim va

tarbiya jarayonida raqamli texnologiyalarni qo‘llash maktabgacha yoshdagi bolalar yutuqlarining kafolatlari va keyinchalik maktabda muvaffaqiyatli o‘qish kafolatlari haqida so‘z yuritilgan.

Innovatsiyalarga asoslangan sog‘lom jamiyat rivojlanishining zamonaviy davri ishlab chiqarish, unda insonning qadri, o‘rni va ro‘li, fan va ta'limning barcha sohalariga axborot-kommunikatsiya texnologiyalarini raqamli texnologiyalarini har tomonlama chuqur singdirish bilan bog‘liq bo‘lgan muhim ijtimoiy-iqtisodiy o‘zgarishlar orqali tavsiflanadi.

Raqamli ta’lim muhitida boshlang‘ich ta’limda innovatsion yondashuv masalalari

1. Ta'lim jarayonining raqamlashtirilishi: Raqamli texnologiyalar ta'limda o‘quvchilarning qiziqishini oshirib, o‘qituvchilarning metodologiyasini yangilashga yordam beradi.

2. Interaktiv ta'lim: O‘quvchilarni faol ishtirok etishiga rag‘batlantiradigan interaktiv platformalar (masalan, Kahoot, Quizlet) yordamida o‘qish jarayonini qiziqarli qilish.

3. Gamifikatsiya: O‘yin elementlarini ta'lim jarayoniga qo‘shish, o‘quvchilarning motivatsiyasini oshirish va bilimni mustahkamlashda samarali vosita.

4. Differensiyalashgan yondashuv: Har bir o‘quvchining individual ehtiyojlari va qobiliyatlariga mos ta'lim strategiyalarini qo‘llash.

5. Hamkorlik va jamoaviy ta'lim: O‘quvchilarni guruhlar bo‘lib ishlashga rag‘batlantirish, fikr almashish va kreativ yechimlarni ishlab chiqish imkoniyatlarini yaratish.

6. O‘z-o‘zini o‘rganish va refleksiya: O‘quvchilarni mustaqil o‘rganishga rag‘batlantirish va o‘z bilimlarini baholashga yordam berish.

7. O‘qituvchilarni tayyorlash: O‘qituvchilarni raqamli ta'lim vositalari va metodologiyalari bo‘yicha tayyorlash, ularni zamonaviy usullar bilan qurollantirish.

8. Ota-onalar va jamiyat bilan hamkorlik: Ta'lim jarayonida ota-onalar va jamiyatning faol ishtirokini ta'minlash, o‘quvchilarning muvaffaqiyatiga ijobiy ta'sir ko‘rsatadi.

Bu yondashuvlar boshlang‘ich ta’limda raqamli texnologiyalardan samarali foydalanishni ta'minlaydi va o‘quvchilarni 21-asr ko‘nikmalariga tayyorlaydi.O‘qituvchilarning metodologiyasi raqamli ta'lim muhitida quyidagi innovatsion yondashuvlarni o‘z ichiga oladi:

1. Differensiyalashgan ta'lim: Har bir o‘quvchining individual ehtiyojlariga mos ravishda o‘qitish strategiyalarini ishlab chiqish.

2. Blended learning: An'anaviy darslarni raqamli resurslar bilan birlashtirish, masofaviy ta'lim va yuzma-yuz o‘qitish usullarini uyg‘unlashtirish.

3. Gamifikatsiya: O‘quv jarayoniga o‘yin elementlarini qo‘shish, bu orqali o‘quvchilarning motivatsiyasini oshirish.

4. Hamkorlik va jamoaviy o‘qitish: O‘quvchilarni guruhlar bo‘lib ishlashga rag‘batlantirish, bu orqali fikr almashish va muammolarni birgalikda hal qilish imkonini berish.

5. Interaktiv ta'lim vositalari: Multimediyali ta'lim materiallari, simulyatorlar va interaktiv dasturlar orqali darslarni qiziqarli qilish.

6. O‘z-o‘zini o‘rganish va refleksiya: O‘quvchilarni o‘z bilimlarini baholash va o‘z-o‘zini rivojlantirishga yo‘naltirish.

Ushbu metodologiyalar o‘qituvchilarni raqamli ta'lim muhitida samarali va innovatsion usullar bilan ta'lim berishga tayyorlaydi.

Raqamli texnologiyalar - bu ma’lumotlarni raqamli (ya’ni, 0 va 1) shaklida saqlash, uzatish va qayta ishlash jarayonlariga asoslangan texnologiyalarni ifodalaydi. Raqamli inqilobning bosqichlari elektron hisoblash mashinalarining paydo bo‘lishi, internetning tarqalishi, bulutli texnologiyalar va katta ma’lumot (Big Data) sohalarining rivojlanishi bilan bog‘liq. Har bir yangi bosqich o‘zining yangi imkoniyatlarini taqdim etdi va global miqyosda iqtisodiy, ijtimoiy va madaniy o‘zgarishlarga olib keldi. 1980-1990-yillarda kompyuterlarning rivojlanishi va internetning keng tarqalishi raqamli texnologiyalarning kundalik hayotga kirib kelishiga sabab bo‘ldi. 2000-yillardan boshlab, mobil telefonlar, smartfonlar va tarmoqlar orasidagi bog‘lanish yanada kuchayib, yangi platformalar va

xizmatlar paydo bo‘ldi. Bugungi kunda raqamli texnologiyalar, ayniqsa bulutli hisoblash, IoT(Internet of Things), va blokcheyn kabi texnologiyalar jamiyatni yanada tezkor, samarali va interaktiv qilish imkonini bermoqda.

Raqamli texnologiyalar - bu axborotni yig‘ish, saqlash, qayta ishlash va uzatishda foydalaniladigan barcha texnologiyalarni ifodalaydi. Ular asosan kompyuterlar, mobil qurilmalar, internet, ma’lumotlar bazalari va boshqa zamonaviy qurilmalar orqali boshqariladi. Raqamli texnologiyalarning rivojlanishi bilan bog‘liq asosiy yutuqlar quyidagilardan iborat:

1. Ma’lumotlarni uzatish va saqlashning tezlashuvi: Internetning global tarqalishi va yuqori tezlikdagi tarmoqlar, ma’lumotlarni tez va samarali uzatish imkonini yaratmoqda. Bulutli hisoblash tizimlari esa katta hajmdagi ma’lumotlarni saqlash va ularni global miqyosda boshqarish imkoniyatini taqdim etadi.

2. Mobil texnologiyalar: Mobil telefonlar, planshetlar va boshqa qurilmalar orqali insonlar o‘zaro aloqada bo‘lishi, ishlash va turmush tarzini o‘zgartirmoqda. Mobil ilovalar va internetga ulanish imkoniyati jahonning turli burchaklarida odamlarning hayotini sezilarli darajada yengillashtirmoqda.

3. Avtomatlashtirish va raqamli ishlab chiqarish: Zamonaviy ishlab chiqarish tizimlari, raqamli texnologiyalar orqali avtomatlashtirilgan. Bu esa mahsulot ishlab chiqarish jarayonlarini yanada samarali va tejamkor qilish imkonini yaratdi. 3D bosib chiqarish,robototexnika va aqlli tizimlar ishlab chiqarishda keng qo‘llanilmoqda.

Foydalangan adabiyotlar ro‘yxati:

1. Абдуллаева Б.С. Ва б.к. Математика // Педагогика олий таълим муассасаларининг 5111700 - <^ornnaHra4 таълим Ва спорт-тарбиявий иш»» бакалавр йуналиши талабалари у4уН мулжалланган дарслик - Т.: ТДПУ, 2013. - 340 бет.
2. O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2022-yil 28-yanvardagi PF-60-son farmoni 20222026 yillarga mo‘ljallangan Yangi O‘zbekistonning taraqqiyot strategiyasi https://lex. uz/docs/http ://lex. uz/ru/docs/5841063
3. O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2018 yil 5-sentabrdagi "Xalq ta'limini boshqarish tizimini takomillashtirish bo‘yicha qo‘shimcha chora-tadbirlar to‘g‘risida"gi PF-5538-son farmoni. https://lex.uz/uz/docs/-3893445
4. O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2019 yil 29-apreldagi PF-5712-son "O‘zbekiston Respublikasi xalq ta'limi tizimini 2030 yilgacha rivojlantirish konsepsiyasini tasdiqlash to‘g‘risida" farmoni. https://lex.uz/uz/docs/-4312785
5. O‘zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2018 yil 8 dekabrdagi 997-son "Xalq ta'limi tizimida ta'lim sifatini baholash sohasidagi xalqaro tadqiqotlarni tashkil etish chora-tadbirlari to‘g‘risida"gi qarori. https://lex.uz/uz/docs/-4097073
6. Shernazarov I.E. Umumiy o‘rta ta'lim maktab o‘quvchilarni xalqaro baholash tizimiga tayyorlashdagi vazifalar va ularning yechimlari. "Uzluksiz ta'lim" ilmiy-uslubiy jurnal 2021. № 5 son. Toshkent. -B.13-21.
7. Shernazarov I.E., Bektosheva S.R. O‘quvchilarda funksional savodxonlikni rivojlantirish metodikasini takomillashtirish//Science and innovation international scientific journal. -V. 1 2022. - Pp.1570-1577